

Sygn. akt IV CSK 478/17

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka

w sprawie z wniosku B.K.
przy uczestnictwie J.K.
o zniesienie współwłasności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 marca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w R.
z dnia 27 czerwca 2017 r., sygn. akt IV Ca [...] /15,

I. odrzuca skargę;

**II. zasądza od uczestnika na rzecz wnioskodawczynie kwotę
2700 (dwa tysiące siedemset) zł z tytułu zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego**

UZASADNIENIE

Uczestnik postępowania J.W. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w R. z dnia 27 czerwca 2017 r., którym Sąd ten, uwzględniając apelację wnioskodawczynie B.K., zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w P. z dnia 17 września 2014 r. znoszące współwłasność bliżej opisanej we wniosku nieruchomości i przyznające ją uczestnikowi, a na rzecz wnioskodawczynie zasądzające spłatę, w ten sposób, że część tej nieruchomości wraz zabudowaniami przyznał wnioskodawczynie, natomiast pozostałą część uczestnikowi, zasądzając na jego rzecz stosowną dopłatę. Skarżący w skardze domagał się zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez oddalenie apelacji wnioskodawczynie.

Zarządzeniem z dnia 30 sierpnia 2017 r. przewodniczący w Sądzie odwoławczym wezwał uczestnika do uzupełnienia braków skargi przez zawarcie w skardze wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania i uzasadnienia wniosku oraz przez wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia.

W odpowiedzi na wezwanie skarżący w piśmie z dnia 5 września 2017 r. oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 195.400 zł, wyjaśniając, że jest to wartość całej nieruchomości, o przyznanie własności której wnosił. Ponadto sformułował wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, nie sporządził natomiast jego uzasadnienia, stwierdzając, że „jest ujęte w ostatnim akapicie petitum skargi kasacyjnej”; uzasadnienie wniosku brzmi zatem następująco: „uzasadnieniem konieczności wręcz rozstrzygnięcia istoty sprawy przez Sąd Najwyższy jest to, że została wyrządzona absolutna krzywda M.K. matce Wnioskodawczynie, uprzedniej właścicielki całego gospodarstwa, która została wyzuta ze swojej własności a jej prawo do zamieszkiwania zostało zagwarantowane w umowach a prawa tego Sąd w zaskarżonym postanowieniu nie uwzględnił, co samo przez się czyni postanowienie nieważnym jako, że nie tylko narusza prawa nabyte, ale wręcz pozbawia jej jedyne mieszkanie jakie posiada (...)”.

W odpowiedzi na skargę wnioskodawczynie wniosła o odrzucenie skargi, o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, o jej oddalenie oraz o zasądzenie kosztów postępowania ze skargi.

Skarga została przedstawiona Sądowi Najwyższemu, który zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 519¹ § 4 k.p.c., od postanowienia sądu drugiej instancji w sprawach o zniesienie współwłasności i dział spadku skarga kasacyjna nie przysługuje, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych. W sprawach tzw. działowych interes majątkowy uczestnika z reguły wyraża się wartością przysługującego mu udziału, a zatem wartość przedmiotu zaskarżenia nie może wartości tej przekraczać. Wyjątkiem są sytuacje, gdy skarżący podważa zasadę podziału, kwestionując jego dopuszczalność, bądź twierdząc, że określony majątek nie jest objęty wspólnością lub że określone przedmioty zostały wadliwie uznane za niestanowiące wspólności (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, OSNC 2004, nr 4, poz. 60 oraz z dnia 18 stycznia 2006 r., III CSK 136/05 i z dnia 2 grudnia 2010 r., I CZ 147/10, niepubl.). Wartość ta może przekraczać wartość udziału uczestnika także wówczas, gdy zaskarża on rozstrzygnięcie dotyczące roszczeń dochodzonych z tytułu posiadania rzeczy wspólnej lub tytułem zwrotu pożytków albo rozliczenia nakładów (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, OSNC 2004, nr 4, poz. 60 i z dnia 11 września 2014 r., III CZ 33/14, niepubl.).

Żaden z tych przypadków nie występuje w sprawie. Uczestnik podważał jedynie sposób zniesienia współwłasności nieruchomości i wartość przedmiotu zaskarżenia nie odpowiada, wbrew oznaczeniu skarżącego, wartości całej nieruchomości, a jedynie wartości jego udziału. Wartość udziału uczestnika (2/3) we współwłasności nieruchomości o wartości 195 400 zł nie przekracza kwoty 150 tysięcy zł. Oznacza to, że wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa od określonej w art. 519¹ § 4 k.p.c., co czyni skargę niedopuszczalną.

Zachodzi także inna podstawa niedopuszczalności skargi, gdyż uczestnik, pomimo prawidłowego wezwania na podstawie art. 398⁶ § 1 k.p.c., nie usunął

braku formalnego skargi w postaci nieuzasadnienia wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania.

Zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., skarga kasacyjna powinna zawierać obok wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania także jego uzasadnienie. Prawidłowa wykładnia tego przepisu wymaga uwzględnienia art. 398⁹ § 1 k.p.c., według którego Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania bądź skarga jest oczywiście uzasadniona. Wyraźny związek, jaki zachodzi pomiędzy wymienionym wymaganiem stawianym przez ustawodawcę skardze kasacyjnej, a instytucją tzw. przedsądu, w ramach którego Sąd Najwyższy bada, czy zachodzą przyczyny uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., wskazuje na to, że dla spełnienia wymagania uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie jest wystarczające odwołanie się przez skarżącego do dowolnych okoliczności, które przemawiają - jego zdaniem - za rozpoznaniem skargi. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury, dopiero odniesienie się do przynajmniej jednej z tych przyczyn i przedstawienie argumentacji przekonującej, że przyczyna taka występuje czyni zadość obowiązkowi przewidzianemu w art. 398⁴ § 2 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CZ 89/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 135 oraz z dnia 25 czerwca 2013 r., IV CSK 127/13, niepubl.).

Skarga pozwanego nie spełnia tego wymagania. Skarżący nie nawiązał w niej do żadnej z przyczyn określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i nie powołał żadnych argumentów prawnych, prawidłowo zatem został wezwany do uzupełnienia braku skargi nie tylko przez zawarcie w niej wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, lecz także przez jego uzasadnienie. Skarżący nie skorzystał z możliwości usunięcia braku wskazanego w wezwaniu i zamiast przedstawienia uzasadnienia wniosku odwołał się pierwotnego tekstu skargi, który nie mógł być uznane za wymagane uzasadnienie. Nieusunięcie braku formalnego skargi uzasadnia jej odrzucenie (art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy odrzucił skargę na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c., o kosztach postępowania kasacyjnego orzekając na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.

jw

a.ł.